

بر فراز دره‌های بهشتی

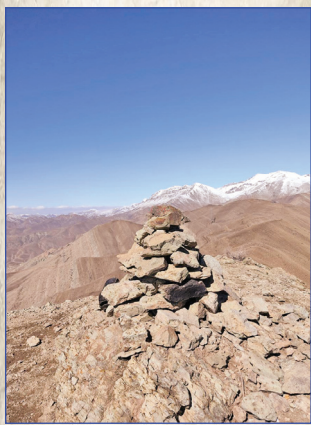
موقعیت:

جاهه سولقان، پل دوم آزادراه تهران-شمال

نام:

هریاس

قله هر یاس با چشم‌اندازهای زیبا و تنوع مسیرهای صعود، یکی از مقاصد محبوب کوهنوردان و طبیعت‌گردان است. قدیمی‌ترها آن را حریاس می‌نامیدند. جایی شبیه بهشت با دره‌های دیدنی که قدم‌به‌قدمش طنزای طبیعت را خواهید دید.

حریاس که بعدها به هر یاس مشهور شد قله‌ای در ارتفاعات روستایی به همین نام است. این قله را قله دره‌های بهشتی نیز می‌نامند. ابراهیم محمدی از اهالی این روستا می‌گوید: قله هر یاس در شمال غربی تهران و در ابتدای جاده امامزاده داوود (ع) در دامنه‌های البرز مرکزی واقع شده است. این قله با ارتفاع ۲۳۲۰ متر به مقصد متفاوت کوهنوردان تهرانی تبدیل شده است. قله‌ای که در نزدیکی قله لتمان قرار دارد و برای رسیدن به آن از پیچ‌وخم‌های دره‌های زیبا و جذاب هر یاس باید گذشت. غرب تهران قله‌های بکر و جذاب متعددی دارد. از نظر کوهنوردی این مسیر مسیری با جاذبه‌های دیدنی و طبیعی است. از آنجا که بیشتر کوهنوردان غیر حرفه‌ای مسیرهای معروف کوهنوردی تهران را انتخاب می‌کنند این محدوده طبیعت دست‌نخورده‌ای دارد. محمدی مسیر جذاب قله هر یاس را اینگونه توصیف می‌کند: «کوهنوردان مسیر خود را از پل دوم آزادراه تهران-شمال شروع می‌کنند و بعد از دره خرگوش به «چل کل» که تاکستان انگور است می‌رسند. کمی بالاتر از آبشار هر یاس دره «سینه سنگ لیچه» دیده می‌شود. جایی که اهالی قدیم سنگ‌قبرهای آرامستان روستا را از سنگ‌های تخت و نازک آنجا تأمین می‌کردند. کمی بالاتر دره «آب‌خنک» دیده می‌شود. آب جاری در این دره بسیار گوارا و خنک است. در مسیر بعدی کوهنوردان به «دره خشکه» می‌رسند. دره‌ای وسیع که مراتع مهم دامداران هر یاسی است. بعد از آن «دره سینی» پیداست؛ دره‌ای که در گذشته به سبب ترشک‌هایش معروف بود. ۱۰۰ متر بالاتر «دره گلوک» قرار دارد؛ دره‌ای که گیاهانی که گل‌ولای به آنها چسبیده در آن دیده می‌شود به خاطر همین هم به آن دره گلوک گفته می‌شود.

نام: قله فیل زمین

موقعیت: ارتفاعات لواسان

قصه فیلی که در شمال تهران زندگی می‌کند!

پلنگ چال در همین محدوده تا قله فیل زمین یا چین کلاغ. علت نامگذاری هر یک از این کوه‌ها نیز متفاوت است. گاهی برخی ارتفاعات محل زندگی گونه‌ای خاص از یک حیوان است و گاهی به دلیل شباهت ظاهری یک قله با حیوانی خاص نامی روی آن گذاشته می‌شود. برای رمزگشایی از نام قله فیل زمین نیز باید سراغ کوهنوردانی رفت که قله‌های این خط‌الرأس را فتح کرده‌اند. آنها به خوبی می‌دانند که روی صخره‌های قله فیل زمین، شکلی شبیه به فیل در گذر سالیان تراش خورده و خودنمایی می‌کند. این فیل سنگی که دیگر با هویت قله در هم آمیخته از فراز ارتفاعات اطراف قابل مشاهده است. بنابراین می‌توان گفت نخستین ساکنان این محدوده یا نخستین افرادی که به ارتفاعات خط‌الرأس صعود کرده و از قله‌های مجاور نقش فیل سنگی را روی سینه کش کوه دیده‌اند، نام فیل زمین را برای آن انتخاب کرده و اکنون همین نام روی قله باقی مانده است.»

قله فیل زمین برای کوهنوردان تهرانی نامی آشناست؛ قله‌ای به ارتفاع ۳۳۵۰ متر در البرز مرکزی که روی خط‌الرأسی شرقی غربی قرار گرفته است. این خط‌الرأس که از قله گل‌زرد و سیاه‌پلاس یا کوه کبود در شرق شروع شده و به قله فیل زمین و گاوبینی می‌رسد و در ادامه به سمت غرب از قله‌های پرسون، ریزان، آتش کوه، مهرچال و پیرزن کلوم عبور می‌کند، مقصد صعود بسیاری از کوهنوردان تهرانی بوده است. اما قله فیل زمین که در منطقه لواسان قرار دارد و از قله‌های معروف و شناخته‌شده شمیران نزد کوهنوردان به حساب می‌آید نیز مانند بسیاری از قله‌های این محدوده با نام یک حیوان عجیب شده است. برای رمزگشایی از نام قله فیل زمین باید مشقت صعود از مسیر سخت و صعب‌العبور قله‌های این خط‌الرأس را به جان خرید. داریوش شهبازی، تهران‌پژوه در باره علت نامگذاری قله فیل زمین می‌گوید: «در نامگذاری بسیاری از کوه‌ها و قله‌ها از نام حیوانات استفاده شده است؛ از قله

دماوند از اینجا پیدا است!

کوهنوردان حرفه‌ای تشابه‌های اسمی را کاهش دادند و در نقشه‌های توپوگرافی، کوه‌ها را مشخص کردند. اکنون کوهنوردان نیز این قله را به‌عنوان سیاه‌سنگ می‌شناسند و در نقشه‌های کوهنوردی هم به‌عنوان سیاه‌سنگ معرفی شده است. «دست‌رسی به این قله از طریق جاده امامزاده داوود (ع) و سپس روستای سنگان بالا امکان‌پذیر است. قله سیاه‌سنگ به دلیل قرارگیری در نزدیکی شهر تهران و وجود مسیرهای متنوع صعود، به‌عنوان یکی از مقصدهای محبوب کوهنوردان در منطقه شناخته می‌شود. این قله در کنار قلل دیگری مانند قله منار، قله شاه دژ، قله تالون و قله پهنه‌سار قرار گرفته و در صورت مساعد بودن هوا، از قله سیاه‌سنگ حتی قله دماوند و آزادکوه را هم می‌توان دید. همچنین بهترین زمان برای صعود به قله سیاه‌سنگ بهار و تابستان است. در این فصل‌ها، آب و هوا لطیف‌تر و مسیرها به دلیل بارندگی‌های بهاری پوشیده از گیاهان و چشم‌اندازهای زیباست.

نام: قله سیاه‌سنگ

موقعیت: روستای سنگان بالا

قله سیاه‌سنگ در شمال غرب تهران واقع شده و مشرف به روستای سنگان بالاست. نام این قله به دلیل گردنه «سیاه‌سنگ» که در این مسیر وجود دارد به قله سیاه‌سنگ معروف است. همچنین در پایین دست قله به خاطر عارضه طبیعی، رنگ سنگ‌ها سیاه و این هم دلیل دیگری برای انتخاب این نام برای قله است. بهمن حاج‌هاشمی درباره هویت تاریخی قله سیاه‌سنگ می‌گوید: «یکی از دلایل نامگذاری کوه‌ها و قله‌ها «نگ‌ها» است که بسیار رواج داشته است. برای مثال، کوهی که به سفیدی می‌زد را نام گچی روی آن گذاشتند یا کوه‌هایی که سنگ‌های سیاه داشت، به آن «سیاه‌سنگ» می‌گفتند یا کوه‌هایی که برف‌گیر بود را به دلیل اینکه همیشه طی سال برف روی آنها دیده می‌شد، به نام «کوه سفید» می‌شناختند. این روال نامگذاری همینطور ادامه پیدا کرد. شاید برخی اوقات اصلاحاتی در آن به‌وجود می‌آمد ولی بعضاً هم همان اسم‌های اولیه روی آن باقی می‌ماند. به‌خاطر همین موضوع است که در نقاط مختلف ما کوه‌هایی با اسمی مشابه داریم، اما به مرور برای شناسایی آسان و هم‌نام نبودن در نقشه، آنها را تفکیک کردند. اما در چند سال گذشته

